3 לעקציעס פון פּרץ הירשביין, פרייטאג
יאנואר דעם 30טן פונקט 9 אוונט טעמע: "אינדיע"

זונטאג
פונקט 3 בייטאג טעמע: "שלום אש"

דינסטאג
אוונט — פאָרלעזונג פון אייגענע ווערק
אלע לעקציעס אין גרויסן פּרץ זאל
אויפזיכט: קולטור געזעלשאפט

זון אויפגאנג — 8.9
זון אונטערגאנג — 5.14

די איינציגע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאָג

דאס אידישע ווארט
THE GATEWAY OF THE WEST
THE ISRAELITE PRESS

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

וועטער: קלאָר און מילד

מיטוואך, י' שבט, תרצ"א. — דערשיינט יעדן טאָג חוץ שבת און זונטאג
Vol. 21, No. 20. Winnipeg, Wednesday Jan. 28, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday.

ביל אָפּצושאפן אנטי-אידישע צארישע געזעצן אין פּוילן אָנגענומען מיט גרויסער מערהייט אין סיים

פלאַנעווען אלוועלט-לאכן אידישן קולטור קאָנגרעס

(ספּעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

ווילנע, יאנוו. 28 (איטא). — א באשלוס צו פארופן אַן אלוועלטלאכן אידישן קולטור קאנגרעס איז דאָ נעכטן אָנגענומען געווארן אויף דער קאָנפערענץ פונ'ם אידישן פּען קלוב.

די קאָנפערענץ האט אויך באשלאָסן אָנצונעמען שריט צו דערוויילן אַן עקזעקוטיווע וואס זאל איינשליסן פינף אמעריקאנער אידישע שרייבער, זי זאל אויסגלייכן די פאראויסשטייענדיקע פראבלעמען וואס האבן א שייכות צו די אינטערנאציאנאלע אידישע פּען קלובן, און צו ארגאניזירן אָפּטיילונגען פונ'ם אידישן פּען קלוב אין פאלעסטינע, רומעניע און ארגענטינע.

וועט קירצלאך ארויין אין קראפט. — פּאָגראָם אין שטעטל ארום לוצק אויסגעמידן א דאנק ענערגישע מיטלען מצד פּאָליציי. — אידישע ארבעטסלאָזע אטאקירן קהלה פארוואלטונג אין פּלאָצק

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע ווארט" פון "איטא")

ווארשע, יאנוו. 28 (איטא). — נאך יארן פון דיסקוסיעס איבער די אלטע צארישע באגרעניצונגען קעגן אידן וואס זיינען נאך פארבליבן אין קראפט אין געוועזענעם רוסישן טייל פון פוילן, איז דער ביל וואס שאפט אָפּ די דאזיקע באגרעניצונגען דורכגעגאנגען אינ'ם נידעריקערן הויז פונ'ם פּוילישן פארלאמענט אין דער צווייטער און דריטער פארלעזונג. און ער גייט איצט איבער צום סענאט פאר זיין גוטהייסונג, וואו עס ווערט דערוואַרט ער זאל קירצלאך אָנגענומען ווערן.

דער ביל וועט ווערן א געזעץ אזוי שנעל ווי ער וועט דערנאך פארעפנטלעכט ווערן אין דער אָפיציעלער גאזעט.

דער ביל איז אין סיים אָנגענומען געווארן מיט אן איבערוועלטיקער מערהייט, כאטש די נאציאנאל-דעמאקראטן און די קריסטלאכע דעמאקראטן האבן אים באקעמפט.

ווארשע, יאנוו. 28 (איטא). — ערנסטע אנטי-אידישע אויסברוכן זיינען קוים אויסגעמידן געווארן אינ'ם שטעטל סענגעוויטשאווקא, ארום לוצק, א דאנק דער שנעלער און ענערגישער האנדלונג פון דער לוצקער קרייז מאכט, וועלכע האט גלייך ארעסטירט די אגיטאטארן און האט זיי פארזעצט אין לוצקער געפענגעניש, ביז דער ענין וועט אויסגעפארשט ווערן.

די אומרועןן האבן זיך אנגעפאנגען, ווען די ניט-אידישע פּויערים פונ'ם שטעטל האבן אויף א פארזאמלונג באשלאסן צו ווארענען די פּופּציק אידישע פּויערים פאמיליעס פון שטעטל, אז זיי מוזן גלייך פארלאזן דאס פּלאץ, אנדערש וועט מען אויף זיי מאכן א פּאגראם.

ווארשע, יאנוו. 28 (איטא). — א צאל אידישע ארבעטסלאָזע זיינען באפאלן די קהלה פארוואלטונג אין פּלאָצק און האבן אנגעפאנגען א ראיאט פאר ניט קריגן קיין שטיצע. זיי האבן פארניכטעט די גאנצע אויסשטאטונג פון דער קהלה ביורא און האבן ערנסט פארוואונדעט א מיטגליד פון דעם קהלה ראט.

—(::)—

רעדע פון טראָן צייכנט אָן פּלענער פאר דער לעגיסלאטור סעסיע

מיט די געוויינלאכע צערעמאָניעס איז דאָ נעכטן בייטאג געעפנט געווארן די 1931 סעסיע פון דער מאניטאָבער לעגיסלאטור.

דער לייטענאנט-גאווערנאר, דזש. ד. מעקגרעגאר, אין דער רעדע פון טראָן, האט אָנגעצייכנט די פאָלגנדיקע פּלענער פון געזעצגעבונג פאר דער סעסיע:

1. פארקלענערונג פון לאנד שטייערן, צו פארלייכטערן די לאסט פון די פארמערס און מוניציפּאליטעטן.

2. אָננעמען א געזעץ וואס זאל באפעסטיקן די לאגע פון דער רעגירונג אין פארבינדונג מיט גאראנטיעס געגעבן צום ווייץ פּול.

3. גוטהייסונג פון דער רעגירונגס אָפּקויף פון ברענדאָנער עלעקטרישער סטאנציע.

4. שטרייענגערע אָפּגרעניצונגען צווישן די שטייער-געביטן פון דער פּראווינציעלער און פון דער פעדעראלער רעגירונג.

5. די גרינדונג פון א דעפּארטמענט פאר ארבעט און אינדוסטריע.

6. גוטהייסונג פון דער רעגירונגס פּלענער צו זוכן נידעריקערע און גינסטיקערע פראכט און פארזיכערונגס טאריפן אויפ'ן האדסאָן ביי מארשרוט.

7. באשטימונג פון א קאמיסיע צו באטראכטן די נייע פארטיילונג פון די וואל דיסטריקטן.

8. א צאל נייע געזעצן צו רעגולירן די געזעץ-ביכער פון דער פּראווינץ.

די צווייטע זיצונג פון דער סעסיע קומט פאר היינט נאכמיטאג. י. ב. גריפיטס, מיטגליד פון ראסעל, וועט פארשלאגן די אָננעמונג פון דער רעדע פון טראָן, און ניקאלאי א. הריהארטשוק, פון עטלבערט, וועט אים שטיצן.

אב. קאהאן און נ. טאָמאס דערוויילט מיטגלידער פון אינטערנאַצ. סאָציאַליסטישן קאָם. פאר ארבעטנדיקן א"י

בריסל, בעלגיע, דורך פּאסט (איטא). — אב. קאהאן, רעדאקטאר פון ניו-יארקער "פארווערטס", און נארמאן טאָמאס, דער סאציאליסטישער פירער, זיינען דערוויילט געווארן אלס מיטגלידער פון דעם אינטערנאציאנאלן סאציאליסטישן קאמיטעט פאר דעם ארבעטנדן ארץ-ישראל, בעת דער זיצונג פון דעם קאמיטעט וואס איז דאָ אָפּגעהאלטן געווארן אונטער דער פּרעזידענטשאפט פון דעם בעלגישן סאציאליסטישן פירער, עמיל וואנדערוועלדע. אויף דער זעלבער זיצונג האט דער קאמיטעט אָנגענומען א רעזאָלוציע, אין וועלכער עס ווערט אויסגעדריקט א פּראטעסט קעגן דעם ווייסן פּאַפּיר פון דער ענגלישער רעגירונג. די דאזיקע רעזאָלוציע איז איבערגעשיקט געווארן צו די מיטגלידער פון דעם סאַ-ציאליסטישן אינטערנאציאנאל, כדי זיי זאלן געבן דערצו זייער אונטערשריפט.

עס ווערט דערקלערט, אז די רעזאלוציע איז אויך צוגעשיקט געווארן צו די פּראָמינענטע ענגלישע סאציאליסטישע פירער, ווי הענדערסאן און אנדערע כדי צו געבן זייער אונטערשריפט.

צווישן די וועלכע האבן שוין אונטערגעשריבן דעם פּראטעסט קעגן דעם ווייסן פּאפּיר זיינען: עמיל וואנדערוועלדע, דער טשערמאן פון דעם סאציאליסטישן אינטערנאציאנאל; עדוארד בערנשטיין, פּאול לעבע, פּרעזידענט פון דייטשן פּארלאמענט, אסקאר קאהן, לעאן בלום, און א רייע אנדערע פּראָמינענטע סאציאליסטישע פירער.

יונייטעד היברו רעליף פאנגט אָן דרינגנדיקן קאמפּיין

די נויט צווישן א טייל פון דער ווינ-ניפּעגער אידישער באפעלקערונג וואקסט מיט יעדן טאָג אלץ גרעסער, צוליב דער שלעכטער צייט וואס עס האלט אָן אין שטאָט, פּונקט ווי אין א סך אנדערע שטעט אין קאנאדע און אין די פאראייניקטע שטאטן.

א צאל אידישע פאמיליעס אין וויני-פּעג ליידן הונגער און קעלט און זייערע קינדער גייען ארום נאקעט.

נעמענדיק אין אנבאטראכט די שווערע לאגע פון די נויטליידנדע, האט די "יונייטעד היברו רעליף" באשלאסן דורכצופירן א קאמפּיין, אָנפאנגנדיק זונטאג, דעם ערשטן פעברואר, און די דירעקטאָרן פון דער יונייטעד היברו רעליף אפּעלירן צו אלע אידן און אידישע פרויען אין וויניפּעג, צו שטיצן די יעניקע אידישע פאמיליעס וועלכע זיינען אממייסטן גע-טראפן געווארן פון דעם איצטיקן קריזיס און ארבעטסלאָזיקייט.

קומענדיקן זונטאג וועלן קענוועסערס אנפאנגען צו באזוכן יעדער אידישע היים אין שטאָט, און די אידישע פרויען זיינען געבעטן צו אויפנעמען זיי ברייטהארציק און ביישטייערן זייער חלק צו דעם זייער וויכטיקן פאנד.

פארנעמט ציטוויליק פּלאץ פון גאווערנאר דזשענעראל

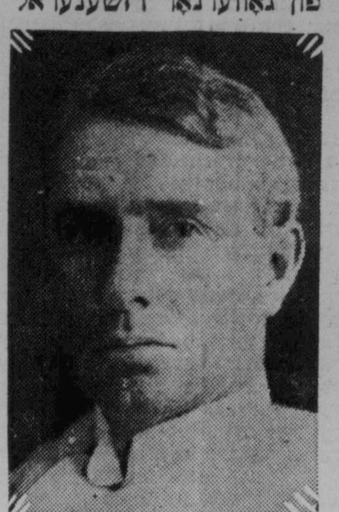

ריכטער לייטמאן פּ. דאף, הויפּט ריכטער פון קאנאדע, איז דער אדמיניסטראטאר פון קאנאדע, ביז א נייער גאווערנאר דזשענעראל וועט באשטימט ווערן.

—(::)—

היינט מאסן פארזאמלונג פון שטאט קאמיטע

דער "שטאט קאמיטעט" פארופט א מאס-מיטינג אויף היינט 8.30 אוונט, אין גרויסן תלמוד תורה זאל, מיטן צוועק צו דערקלערן פאר די וויניפּעגער אידן די גאנצע סיטואציע בנוגע דעם ענין וואס עס האט געפירט צו דער איבעררייסונג פון די שלום פאַרהאנדלונגען צווישן שטאט קאמיטעט און ועד העיר.

די פאראינטערעסירטע אין דעם בשר-כשר-סכסוך וועלן אויף אזא אופן קאנען היינט אוונט אויסהערן וואס איין צד האט צו דערציילן וועגן דעם. נאטירלאך האט דער צווייטער צד אויך עפּעס צו דערציילן וואס עס האט געפירט צום נייעם סכסוך.

—(::)—

"סאשעל" פון יונגע פרויען סיסטערהוד פעב. 15

די יונגע פרויען סיסטערהוד בעט צו מעלדן, אז זי ארראנזשירט איר יערלאכן "סאשעל" אויף זונטאג פעב. 15טן, אין ראזלענד גארדענס. דאס פּראגראם וועט באשטיין פון א בופעט צובייס, ברידזש און וויהיסט און טענץ אין דער באגלייטונג פונם "בליו בעלס" ארקעסטער. די הכנסה גייט פאר צדקה צוועקן. פריינטלאכע ארגאניזאציעס זיינען געבעטן צו האלטן פריי דעם אוונט.

—(::)—

קלאָוקמאכער מאס-מיטינג

די אינדוסטריעלע נאדל פאך יוניאן, רופט אלע קלאָוקמאכער פאר היינט, מיטוואך, 8.30 אוונט, אין פרייהייט טעמפּל צו א מאסן-פארזאמלונג. וויכטיקע פראגן וועלן באהאנדלט ווערן. אלע קלאָוקמאכער זיינען אויפגעפאָדערט צו קומען.

"פּאָפּצענער קאמיטעט" באשליסט צו פאררופן קאָנפערענץ

אויף א זיצונג פונ'ם "פּאָפּצענער קאמיטעט" לעצטן אוונט איז באשלאסן געווארן נעמענדיק אין אנבאטראכט די אונטער-ברעכונג פון די שלום פאַרהאנדלונגען צווישן ועד-העיר און שטאט קאמיטעט, צו פאררופן די קאנפערענץ אזוי שנעל ווי מעגלאך.

דער גענויער דאטום פאר דער קאנפע-רענץ איז ניט באשטימט געווארן, ביז מען וועט זיך צוזאמענריידן מיט ביידע צדדים, — דעם ועד העיר און דעם שטאט-קאמי-טעט, — פאר א דאטום וואס זאל זיי ביידן זיין באקוועם.

—(::)—

נ ע נ ע ר מיטגליד אין פראנצויזישן קאבינעט

פּאריז, יאנוו. 28. — צום ערשטן מאל אין דער געשיכטע איז א נעגער איינגע-שלאסן געווארן אינ'ם נייעם פראנצויזישן קאבינעט פון פרעמיער לאוואל.

דער נעגער איז בלעיז דיאן, דעפּוטאט פון סענעגאל, אפריקע, וועלכער איז באַשטימט געווארן צום פּאסטן פון אונטער-סעקרעטאר פאר די קאלאָניעס. ער איז א מיטגליד פון בריאנס רעפּובליקאניש-סאַציאליסטישער פּארטיי, און ער שפּילט א באדייטנדיקע ראָל אין דעפּוטאטן הויז.

—(::)—

בוטלעגער בעט זיך ביי ריכטער ער זאל ניט רואינירן זיין געשעפט

לאס אנדזשעלעס, קאליפארניע, יאנוו. 28. — אנגעקלאגט אין משקה-האנדל, האט דאס געריכט נעכטן פאר'משפט אלפרעד דיס'ן צו באצאָלן פינף הונדערט דאלאר שטראף, אדער צו צוויי הונדערט טעג טורמע.

"איך האב ניט פון וואנען צו באצאלן די געלט שטראף", — האט אלפרעד דיס זיך באקלאגט פארן ריכטער.

"אויב אזוי, וועסטו מוזן גיין זיצן אין טורמע", — האט דער ריכטער גע-לאזט וויסן.

"נישט מעגלאך, איך טאר עס ניט טאן, עס וועט רואינירן מיינע ביזנעס". — האט דיס פּראָטעסטירט.

"וואס אייגנטלאך זיינען דיינע ביזנעס?"

"בוטלעגינג"!

דער ריכטער האט אים נאכגעגעבן פער-ציק אכט שטונדן צו שאפן די נויטיקע שטראף-געלט.

רעגירונג לייקנט קלאנג וועגן נייער פּאלעסטינער פּאליטיק דערקלערונג

גיט אָבער צו, אז זי וועט שפּעטער ארויסגעבן דערקלערונג וועגן די אנגעפירטע פאַרהאנדלונגען מיט דער אידישער אגענטור

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע ווארט" פון "איטא")

לאנדאָן, יאנוו. 28 (איטא). — דער קאלאָניאלער אָפיס און דער אָפיס פון פּרעמיער מאקדאנאלד האבן אָפּגעלייקנט די קלאנגען פארעפנטלאכט אין דער פּרעסע אין לאנדאָן און אין ניו-יארק, אז די רעגירונג האט בדעה ארויסצוגעבן באלד א נייע דערקלערונג וועגן איר פּאלעסטינער פּאליטיק, וואס וועט באדייטנד אָפּשוואכן די שטעלונג גענומען פון מאקדאנאלדס רעגירונג אין פּעספּילדס ווייסן פּאפּיר.

דאונינג סטריט (דעם פּרעמיערס אָפּיס) גיט אָבער צו, אז די רעגירונג האט בדעה ארויסצוגעבן א דערקלערונג וועגן די פאר-האנדלונגען וואס ווערן אָנגעפירט מיט דער אידישער אגענטור. דער דאזיקער דאקומענט וועט אָבער ארויסגעגעבן ווערן ערשט שפּעטער.

די דערמאנטע קלאנגען, ווי מען גלויבט, באציען זיך אויף די דאקומענטן איבער-געגעבן פון די רעגירונגס פארטרעטער ביי די פאַרהאנדלונגען מיט דער אגענטור. די דאזיקע דאקומענטן זיינען פארגעלייענט געווארן פאר דער זיצונג פון אקציאנס-קאמיטעט לעצטע וואך, און דער אקציאנס קאמיטעט האט וועגן זיי אָנגענומען א רע-זאלוציע, דערקלערנדיק, אז די דאקומענטן אין זייער איצטיקער פארם זיינען ניט אָנ-נעמבאר פאר דער ציוניסטישער ארגאני-זאציע.

גלה פארשטעלט זיך פאר אן אולטרא מאָדערנעם קינסטלער, — און איצט לאכט מען אין די הויפנס פון די קונסט-קריטיקער

באסטאן, יאנוו. 28. — איצט ווייס מען שוין ווער איז דאס געווען "דער גרויסער קינסטלער", פּאוועל זשערדא-וואוויטש, "גרינדער און גרויסער מאס-טער פון דער דיזומבראציאניסטישער שול פון מאלעריי", וועמעס בילדער זיינען דאָ געווען אויסגעשטעלט אין די וואוז גאלע-רייען און פון וועלכע די קונסט-קריטישע וועלט איז דאָ געגאנגען כאראָאס.

יא, דער סוד ווער איז "דער גרויסער רוסישער ארטיסט" איז, איז אנטפּלעקט געווארן צום גרויסן הארצווייטיק פון די מוזיק קריטיקער, פון וועלכע מען לאכט איצט אין די הויפנס.

דער "גרויסער רוסישער קינסטלער" איז א קאליפארניער גלח, פון לאס-אנ-דזשעלעס, רעוו. פּאול סמיט. די פיר ביל-דער וואס ער האט אויסגעשטעלט אין ניו-יארק, שיקאגא, און לעצטנס אין באסטאן, האבן ארייגעפירט די קונסט קריטיקער אין קעלבערנע התפּעלות. און פאר איין בילד האט מען אים שוין גע-באטן אנדערהאלבן טויזנט דאלאר, — אלץ דערפאר, ווייל זיי זיינען געגאנגען אונטער אן אויסטערלישן נאמען און האבן געזאלט כלומר'שט רעפּרעזענטירן גיט-געשטויגענע, ניט-געפלויגענע געדאנקען, פון אן אולטרא מאָדערניסטישן כאראקטער.

רעוו. סמיט, ווייזט זיך ארויס, האט געהאט א הארץ אויף די קונסט קריטיקער דערפאר וואס זיי האבן ניט געשיינקט קיין אויפמערקזאמקייט צו די מאלעריי-ען פון זיין פרוי, וועלכע ער רעכנט פאר א גוטער מאלערן. ער האט דערפאר זיי אָפּגעשפּילט א שפּיצל, וואס פארשאפט זיי א סך עגמת-נפש.

—(::)—

מאָנטעפיאָר סערוויס קלוב די-נער דאָנערשטאָג, פעב. 5

דער מאָנטעפיאָרע קלוב אנאנסירט זיין ערשטן "סערוויס קלוב דינער" אויף איבעראכטאג דאנערשטאג, פעב. 5טן, אין ראיאל אלעקסאנדרא האטעל. דער דינער וועט זיך אָנפאנגען פּונקט 6.30 און וועט זיך ענדיקן 8.15 נ. מ.

ווי מר. טשאס. סמיטען, פארזיצער פון ארראנזשמענטס קאמיטעט, מעלדעט, איז דאס א נייע סארט אונטערנעמונג אין דער געשיכטע פון די היגע אידישע קלובן. אינ'ם פּראָגראם גייט אריין א רעדע פון ריכטער סטאבס און מוזיק. עס וועלן אויך קלאר געמאכט ווערן די אויפגאבן פונ'ם "סערוויס קלוב".

אלע זיינען איינגעלאדן. בילעטן קאן מען באקומען (אויף פּאפּולערע פּרייזן) אין ראיאל אלעקסאנדרא האטעל.

—(::)—

פּאָליציסטן און פאשיסטן אין געשלעג מיט קאָמוניסטן

האמבורג, דייטשלאנד, יאנוו. 28. — פּופּציק פּאליציסטן האבן זיך דאָ פאר-איייניקט מיט די פאשיסטן אין א גע-שלעג מיט צוויי הונדערט קאמוניסטן וועלכע האבן געמאכט א פארזוך צו שטע-רן א פאשיסטישע פארזאמלונג נעכטן ביינאכט.

אין דער געשלעג איז איינער דער-הרג'עט געווארן, און דריי פּאָליציסטן און צוויי קאמוניסטן זיינען ערנסט פארוואונ-דעט געווארן. דריי פאשיסטן און 17 קאמוניסטן זיינען לייכט פארוואונדעט געווארן פון מעסער שטעך. אכציק קא-מוניסטן זיינען ארעסטירט געווארן.

סעסיע פון פעדעראלן פּארלאמענט וועט ווארשיינלאך ניט פאררופן ווערן פריער ווי מארט

אטאווא, יאנוו. 28. — כאטש אלע דער-פארטמענטס פון דער רעגירונג ארבעטן ענערגיש צוגרייטנדיק זיך צו דער פּארלא-מענט סעסיע, איז עס ניט ווארשיינלאך אז די סעסיע זאל פאררופן ווערן פריער ווי אויף מארט. די עפענונג פון דער סע-סיע, ווערט דערווארטעט, וועט פארקומען ארום מארט 12טן, און איינע פון די ער-שטע אקטן פון דער רעגירונג וועט זיין צו פארזארגן זיך אין פּארלאמענט מיט א ציטווייליקן בודזשעט, ביז דער אלגעמיי-נער בודזשעט וועט גוטגעהייסן ווערן.

די הויפּט פראגע פון דער סעסיע וועט אפשר זיין די אלגעמיינע רעוויזיע פון די טאריפן, אבער עס קאן אויך זיין, אז די דאזיקע רעוויזיע זאל אָפּגעלייגט ווערן ביז נאך דער אימפּעריאלער עקאנאמישער קאנפערענץ, וואס דארף פארקומען קומענ-דיקן זומער אין אטאווא.

א צאל קאנאדער פארהאלטן אין די שטאטן פאר דעפּארטאציע קיין קאנאדע. די קאנאדער רעגירונג זעצט באזונדערס אויס קעגן דער פארהאלטונג פון א צאל קאנאדער אין מינעזאטער געפענגעניש, וואו די באדינגונגען זיינען זייער שלעכטע

קאנאדע פּראטעסטירט קעגן באהאנדלונג פון דעפּארטירטע אין די שטאטן!

וואשינגטאן, ד. ק., יאנוו. 28. — די קאנאדער רעגירונג האט ארייננעשיקט איר פּראטעסט קעגן דער באהאנדלונג פון

ארבעטס שעה'ן אין די סי. פּי. אר. שאפּס שטארק געשניטן געוואָרן

די סי. פּי. אר. וועט, אָנפאנגנדיק היינטיקע וואך, פארקירצן די ארבעטס-שטונדן אין אירע שאפּס, לויט ווי עס איז געווארן באקאנט אין די יוניאן קרייזן. מודעה'ס זיינען שוין אויסגעהאנגען גע-ווארן אין וועסטאן שאפּס אין וועלכע די סי. פּי. אר. לאזט וויסן, אז היינט וועלן פארמאכט ווערן די שאפּס ביז מאָנ-טאג אינדערפרי. די זעלבע רעגולאציעס זיינען אויך איינגעפירט געווארן אין קאלגארי אָגדען שאפּס און אין וואנ-קאווער.

עס ווערט פארשטאנען אז לויט די נייע רעגולאציעס וועלן אויף אזא אופן פארקלענערט ווערן די ארבעט אויף 8 שעה א וואך און דאס וועט מיינען א דורכ-שניט פון א פארקלענערונג פון עלף דא-לאר אין די שכירות פון יעדן ארבעטער פאר דער צווייטער העלפט פון היינטיקן מאנאט.

אין די וועסטאן שאפּס ארבעטן ארום צוויי טויזנט ארבעטער. אין קאלגארי באשעפטיקט די סי. פּי. אר., אין די אָג-דען שאפּס, ארום פערצן הונדערט אר-בעטער, און אין וואנקאווער — זעקס הונדערט ארבעטער.

די באאמטע פון דער יוניאן גלויבן, אז דאס איז אן אנפאנג פון א פערמא-נאנטער פארקירצערונג אין די ארבעטס שטונדן.

אנב - אורחא
פון מארק

שמועסן איבער טאָג נייעסן

גיאס א ראבינער האט פארזועט — גאנדי, דער אומבאזיגבארער. — די אינדישע געפאר. — א פרעמדע וועלט.

ריידנדיק פאר זיין "קאנגרעגיישאן" אין מאנהעטן, האט ראביי איזראעל גאלד-שטיין אנומלט דערקלערט, אז די באציי-כענונגען "רעפארמער" און "ארטאדאקסן" שטעלן מיט זיך מער ניט פאר די גרינד-לאכע אונטערשיידן צווישן אידישע ריכ-טונגען אין אמעריקע, ווי דאס איז געווען מיט פופציק יאר צוריק.

גיכער קאנען איצט די אמעריקאנער אידן פארטיילט ווערן, ווי דער ראביי גלויבט, אויף ציוניסטן און ניט-ציוניסטן, אדער אויף שול אידן ("סינאגאגע") און ניט-שול אידן.

מיר קאנען קיין טענות ניט האבן צו ראביי גאלדשטיין וואס ער האט פארזועט נאך א וויכטיקע צעטיילונג — פון אונ-זער שטאנדפונקט וויכטיקער ווי די וואס ער האט אנגעצייכנט: אויף אידיש-ריידנ-דיקע און ניט-אידיש ריידנדיקע אידן. נאכאלעמען, קאן מען דאך ניט דער-ווארטן, אז ער זאל זעען אויסער די גרע-ניצן פון די פּראבלעמען וואס זיינען פער-זענלאך נוגע אים און דעם קרייז אין וועלכן ער געפינט זיך, — א קרייז, וואו די שפּראכן פראגע איז שוין לאנג פאר-ענטפערט, און וואו אידישקייט איז בלויז א פראגע פון א כאר מיט שיקסעס אדער אן שיקסעס, פון א שמץ "זייאניזם" אדער "נאן-זייאניזם".

אבער אזא וויכטיקע און שארפע צע-טיילונג האט שוין דער ראביי גערארפט יא באמערקן: די צעטיילונג צווישן "ועד-העיר" אידן און "שטאט קאמיטע" אידן.

די דאזיקע צעטיילונג וועט ניט פאר-שווינדן אפילו ווען דער אונטערשייד צווישן "רעפארם" און "ארטאדאקסיע" וועט אָפּגעווישט ווערן, ווען אלע אידן וועלן אנהויבן אדער אויפהערן גיין אין סינאגאגע און אלע וועלן אנערקענען אז זייאניזם איז א. קיי.

ניין, אפילו ווען דער אידיש-העברייאי-שער קאמף וועט געלייזט ווערן מיט א שלום לטובת ענגליש, וועלן נאך אלץ זיין "ועד-העיר'ס" און "שטאט-קאמיטעס", — און אידן וועלן ספּעציעל קויפן בשר-כשר, כדי עס זאל זיין ביי וואס צו קהל'ן זיך.

**

מאהאטמא גאנדי, דער נביא פון אינ-דיע און אפשר דער מעכטיקסטער און איינפלוסרייכסטער מענש אין דער וועלט, האט פארלאזן זיין "פּאלאץ", זיין צעל אין יעראדא טורמע, מיט מער פּאראדאקס, ווי א קעניג פארלאזט זיין רייכן פּאלאץ, און זיין איינציקע טרייסט איז, וואס ער וועט דארטן זיין צוריק מיט נאָטס הילף אין צוויי חדשים ארום.

געקליידעט אין זיין געוויינלאכן "פּאר-ראדנעם" קאסטיום, א גארטל ארום די לענדן און א שטיקל געוואנט איבער דער נאקעטער פּלייצע, האט דער פאקטישער הערשער פון אינדיע, וועמעס ווארט איז געזעץ פאר 320 מיליאן מענשן, פארלאזן מיט א זיפץ די פיר הוילע ווענט פון זיין צעל. די גאנצע מעבל פון וועלכער איז באשטאנען פון א שטיקל טעפּיך אינמיטן אויפ'ן שטיינערנעם דיל, און האט זיך אוועקגעלאזט אין דער אָפענער שטורעמדיקער וועלט.

"איך האב ניט ליב די באוועגונג און דעם טומל פון דער אויסערלאכער וועלט", — האט ער באמערקט צו א קארעספּאנ-דענט פון דער "אסאשיאייטעד פרעס", וואס האט אים באגלייט. — "און דער-פאר גיט מיר די טורמע, ניט געקוקט אויף איר אָפּגעזונדערטקייט און איינזאמקייט, די פרייד פון פרידן, רואיקן אריינטראכטן זיך אין זיך און אינערלאכע צופרידנהייט".

וואס קאן מען טאן מען אונטערצודריקן דעם גייסט פון א מענשן, וואס דארף נאר א גארטל פאר די לענדן און וואס געפינט פרייד אין די שטיינערנע ווענט פון א טורמע?

✤

אויב גאנדי איז דער סימבאל פון אינ-דיע, דאן איז אינדיע אומבאזיגבאר.

ניין, אינדיע איז אפשר א סכנה פאר דער גאנצער "ווייסער ציוויליזאציע", — א סך א גרעסערע סכנה, ווי "די געלע געפאר", וועגן וועלכער מען רעדט שוין צענדליקער יארן.

יאפּאן ליגט שוין איינגנטלאך געבונדן הענט און פיס אין די קלאמערן פון דער "ווייסער ציוויליזאציע".

אין כינע, דעם ריזיקן לאנד מיט זיינע אומצייליקע מיליאנען, הויבט אויך די "ווייסע ציוויליזאציע" אן אריינצודרינגען, און, כאטש זי האט דערוויילע בלויז דעם ים ברעג און די פּארטן ביי די גרע-סערע טייכן, געפינט זי דארטן א גאנץ שטארקן אנהאלט.

אבער אינדיע, וועלכע נאך הונדערטער יארן פון ווייסער הערשאפט, מיט די גרעסטע אנשטרייננגונגען זי צו "ציוויליזירן", קאן נאך איצט פארברענגען אין די גאסן די אייראפּייאישע מאנופאקטור און באנוגענען זיך מיט א פּאס פון היים-גע-מאכטע לייוונט אויף די לענדן און א טע-פּיך פון גראז אויפ'ן הארטן דיל, — איז עס א סימן, אז די הונדערט יאריקע ציוויליזאטארישע ארבעט פון ענגלאנד אויף איר איז געגאנגען פארלארן!

**

רודאלף ראקער, האט דאָ אמאל דער-ציילט מערקווירדיקע זאכן ווען כינע, — וואס איז דערוויילן בלויז דאָ און דארטן אויבנאויף באריטרט געווארן פון דער איי-

(שלום אויף לעצטער זייט)

מאס-מיטינג פון קלאָוקמאכער, היינט 8.30 אוונט אין פרייהייטס טעמפּל

קומט אלע — זייער וויכטיק!
אויפזיכט:
אינדוסטריעלע נאדל-פאך יוניאן